

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislain (301/2004) 72 b §:ään. Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemusten käsittelyyn tarvitaan työvoiman saatavuuden arvioinnin tueksi ajantasaiset alueelliset linjaukset niiltä alueilta, joilla työnteke tapahtuu.

Työvoiman saatavuus eri ammattialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta seuraavan kuuden kuukauden ajalle.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Pohjois-Savon vuoden 2024 työllisyysasteen (15–64-vuotiaiden) vuosikeskiarvo oli 71,7 % ja se laski vuoteen 2023 verrattuna 0,5 prosenttiyksikköä. Vuoden 2025 ensimmäisen vuosineljänneksen osalta Pohjois-Savon työllisyysaste (69,6 %) oli 2 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä. Pohjois-Savossa oli huhtikuun lopussa 13 643 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 616 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuosi sitten (13,4 %). Näistä lomautettuja oli 1 435, mikä on 222 lomautettua vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan (-13,4 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2025 huhtikuussa 12 %, mikä on 1,3 prosenttiyksikköä vuotta 2024 korkeampi. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2025 huhtikuussa 11,5 %. Lomautettujen määrä on alkuvuodesta ollut hieman edellistä vuotta matalammalla tasolla, mutta työttömien määrä on ollut korkeammalla tasolla. Lomautukset kohdistuvat pitkälti miesvaltaisille aloille ja huhtikuun lopussa 2025 lomautetuista oli miehiä 89 %. Kaikista lomautetuista 49 % oli huhtikuussa 2025 rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöitä.

Uusia avoimia työpaikkoja maakunnassa kuin myös valtakunnallisesti on ollut huomattavasti vähemmän kuin muutamana aiempina vuonna. Tammi-huhtikuun 2025 aikana kuntien työllisyyspalveluihin ilmoitettuja uusia avoimia työpaikkoja oli 7 570, mikä on noin 3 940 vähemmän kuin vuoden 2024 vastaavalla ajanjaksolla (-34,2 %). ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus) laatiman tilaston mukaan työvoimaa etsineistä toimipaikoista rekrytointivaikeuksia koki Pohjois-Savossa vuonna 2024 45 %. Puolestaan koko maassa rekrytointivaikeuksien keskiarvo oli 38 %.

Pohjois-Savon linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä on päivitetty vastaamaan maakunnan työmarkkinatilannetta ja lähiajan näkymiä. Työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut viimeisen parin vuoden aikana merkittävästi, ja samaan aikaan työvoiman kysyntä on hiipunut. Syksyllä 2024 laaditun työvoimabarometrin mukaan työvoiman kysynnän vähentymisen myötä työvoimapulaa on vähemmän ja monessa ammattiryhmässä työvoimasta on ylitarjontaa. Työ- ja elinkeinoministeriön laatiman kevään 2025 työmarkkinaennusteen sekä Pohjois-Savon alueellisten kehitysnäkymien mukaan työttömien määrä ei käänny (kausitasoitettusti) laskuun vielä syksyn 2025 aikana, vaan vasta viiveellä talouskasvun myötä vuoden 2026 alusta. Pohjois-Savon ELY-keskus seuraa aktiivisesti työmarkkinoita ja työvoiman saatavuuden tilannetta.

Alueelliseen linjaukseen voidaan tehdä muutoksia joulukuussa 2025 julkaistavan uuden linjauksen yhteydessä.

Työvoiman saatavuus on haasteellista erityisesti lääkäreiden ja psykologien osalta. Sosiaalityöntekijöiden ja hoito- ja hoivatyöntekijöiden saatavuus on ollut haasteellista, mutta hieman parantunut viime vuodesta. Työvoiman saatavuus on haasteellisempaa pienempiin kuntiin ja reuna-alueille. Osaajia tarvitaan myös terveysteknologiaan ja lääketeollisuuteen. Majoitus-, ravitsemis- ja matkailupalvelut toimialalla on kohtaanto-ongelmaa. Haastetta lisää se, että varsinkin matkailukohteet sijaitsevat usein paikoissa, minne on haasteellista liikkua julkisella liikenteellä. Teollisuudessa, rakennusosalalla sekä korkean osaamisen ICT-tehtävissä on ollut osaajapulaa aiempina vuosina, mikä korostuu uudestaan työvoiman kysynnän kasvaessa. Alkutuotannon puolella työvoimasta on pulaa sesonkiaikana. Lähitulevaisuudessa korostuvat mm. vihreään siirtymään, tekoälyyn, digiosaamiseen ja robotiikkaan liittyvät osaamistarpeet, jotka ovat olennaisia kestävä kehityksen ja teknologisen edistyksen tukemiseksi. Väestön ikärakenteesta johtuva työikäisen väestön väheneminen, tulee vähentämään työvoiman määrää tulevinä vuosina ja asettaa haasteita työvoiman saatavuudelle.

Ennusteisiin liittyy lyhyellä tarkasteluvälillä epävarmuutta taloustilanteen ja globaalin kauppapoliittisen epävarmuuden vuoksi.

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. Lupaharkinnassa otetaan huomioon koko EU/ETA-alueen hakijat. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

Alueellinen linjaus

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus on alueella vaikeutunut.

Ammattiala	Ammattiluokka	Ammattinimike ja poikkeukset
2 Erityisasiantuntijat	22 Terveysthuollon erityisasiantuntijat 25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat 26 Lainopilliset, sosiaalialan ja kulttuurialan erityisasiantuntijat	2211 Yleislääkärit 2212 Ylilääkärit ja erikoislääkärit 2261 Hammaslääkärit 2266 Kuulontutkijat ja puheterapeutit 2511 Sovellusarkkitehdit 2512 Sovellussuunnittelijat 2519 Muut ohjelmisto- ja sovelluskehittäjät 2634 Psykologit 2635 Sosiaalityön erityisasiantuntijat
3 Asiantuntijat	32 Terveysthuollon asiantuntijat	3221 Sairaanhoidajat ym. 3251 Suuhygienistit
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	5321 Lähihoitajat 5322 Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	6111 Peltö- ja avomaanviljelijät 6113 Puutarhurit, kasvihuoneviljelijät ja -työntekijät 6121 Liha- ja lypsykarjan kasvattajat sekä muiden kotieläinten kasvattajat
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	7212 Hitsaajat ja kaasuleikkaajat 7223 Koneenasettajat ja koneistajat
9 Muut työntekijät	92 Maa-, metsä- ja kalatalouden avustavat työntekijät	9211 Maanviljelyn avustavat työntekijät 9214 Avustavat puutarhatyöntekijät

3) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

<https://migri.fi/tyontekijan-oleskelulupa> ja <https://migri.fi/tyonantajalle>

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

Työvoimabarometri:

[Työvoimabarometri - Etusivu](#)

4) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 1.6.2025–30.11.2025

Lisätietoja

Pohjois-Savon ELY-keskus:

- tutkija Jaakko Honkalampi, p. 0295 026 237 ja
- maahanmuuttopäällikkö Lisbeth Mattsson, p. 0295 026 597

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Työntekijän oleskelulupahakemuksia koskeva asiakasneuvonta

Neuvontapalvelu (opiskelu ja työnteko): p. 0295 790 602 (klo 8.30–12.00 ja 13–15.30)

Sähköposti: migri@migri.fi

Työnantajien neuvontapalvelu: p. 0295 790 601 (klo 8.30–12.00 ja 13.00–15.30)

Sähköposti: tyonantajapalvelut@migri.fi

Kuopiossa 28.5.2025

Jan Blomberg
E-vastuualueen johtaja

Jaakko Honkalampi
Tutkija

Tämä asiakirja POSELY/2093/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/2093/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Honkalampi Jaakko 28.05.2025 12:48

Ratkaisija Blomberg Jan 28.05.2025 12:59